

ПЕРСТАЧ ПРЯМОСТОЯЧИЙ

Tormentillae rhizoma

TORMENTIL

Цілі або різані висушені кореневища без коренів *Potentilla erecta* (L.) Raeusch. (син. *Potentilla tormentilla* Stokes).

Вміст: не менше 7 % танінів, у перерахунку на пірогалол ($C_6H_6O_3$; М.м. 126.1) і суху сировину.

ІДЕНТИФІКАЦІЯ

А. ▀ Кореневище циліндричної або веретеноподібної форми, із дуже неправильної форми, часто скрученими, вузлуватими бульбами, до 10 см завдовжки і 1–2 см завтовшки, дуже тверде й малогалузисте. ▴ Поверхня від коричневого до червонувато-коричневого кольору, зморшкувата, із залишками коренів і поперечно видовженими, увігнутими білуватими рубцями від стебел. На верхівці кореневища можуть бути наявні залишки численних надземних стебел. Злам рівний і зернистий, від темно-червоного до коричнювато-жовтого кольору.

В. ▀ Мікроскопічне дослідження (2.8.23). Порошок червонувато-коричневого кольору. Переглядають під мікроскопом, використовуючи *хлоральгідрату розчин Р*. У порошку виявляються такі діагностичні структури (Рис. 1478.-1): крупногочасті друзи оксалату кальцію до 60 мкм у діаметрі, вільні [F] або в клітинах паренхіми [Ba]; фрагменти тонкостінних клітин паренхіми [B, Ja], що містять червонувато-бурий танін; групи вузьких судин [C] з облямованими порами [Ca, Hb] і латеральними порами [Cb, Hc]; групи волокон [E, Ha], іноді із судинами з облямованими порами [H]; фрагменти корка з коричневих таблитчастих клітин (вигляд з поверхні [G], поперечний розріз [J]). Розглядають під мікроскопом, використовуючи розчин 50 % (об/об) *гліцерину Р*. У порошку виявляються округлі або еліптичні крохмальні зерна до 20 мкм завдовжки [A], іноді в клітинах паренхіми [D]. ▴

С. Тонкошарова хроматографія (2.2.27).

Випробовуваний розчин. До 0.5 г здрібненої на порошок сировини (355) (2.9.12) додають 10 мл *води Р*, струшують протягом 10 хв і фільтрують. Фільтрат струшують із 2 порціями, по 10 мл кожна, *етилацетату Р*, об'єднані верхні шари фільтрують над 6 г *натрію сульфату безводного Р*, фільтрат упарюють насухо за зниженого тиску, одержаний залишок розчиняють в 1.0 мл *етилацетату Р*.

Розчин порівняння. 1.0 мг *катехіну Р* розчиняють в 1.0 мл *метанолу Р*.

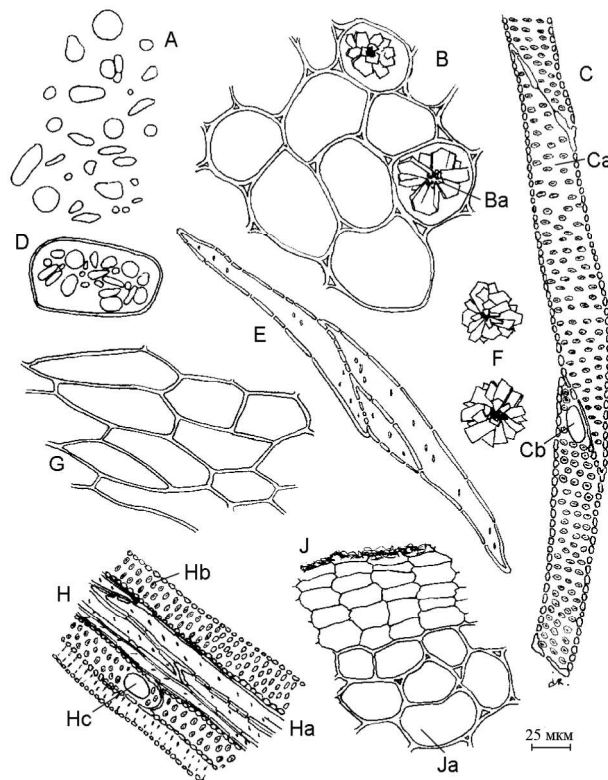

Рисунок 1478.-1. Діагностичні структури перстачу прямостоячого (ідентифікація В)

Пластика: ТШХ-пластика із шаром силікагелю Р.

Рухома фаза: *оцтова кислота льодяна Р* – *ефір Р* – *гексан Р* – *етилацетат Р* (20:20:20:40).

Нанесення: 10 мкл, смугами.

Відстань, що має пройти рухома фаза: 10 см від лінії старту.

Висушування: на повітрі протягом 10–15 хв.

Виявлення: обприскують свіжоприготованим розчином 5 г/л *міцного синього В солі Р*; виявляються червонуваті зони. Пластинку витримують у парі аміаку, зони стають інтенсивнішими, червонувато-коричневими. Переглядають за денного світла.

Результати: нижче наведено послідовність зон на хроматограмах розчину порівняння та випробовуваного розчину. На хроматограмі випробовуваного розчину можуть виявлятися інші слабші зони.

Верхня частина пластинки	
катехін: інтенсивна червонувато-коричнева зона	інтенсивніша червонувато-коричнева зона (катехін)
	слабша зона
	інтенсивна зона
	слабші зони
Розчин порівняння	Випробовуваний розчин